

כ' מר-חשון חלק ט"ו

"תלמידי חכמים אין להם מנוחה" - מפני שהתורה היא בבחי' בלי גבול. "צדיקים (מעלת המצוות) אין להם מנוחה" - מפני הענין הכללי דהמצוות, שהוא בל"ג, ומפני שישנה קיום התומ"צ בתקופה הראשונה דעולם התחיה.

במארז"ל בסיום מסכת ברכות ישנם ב' גירסאות: "תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב", ו"צדיקים אין להם מנוחה". וההבדל ביניהם הוא ש"תלמידי חכמים" הוא מעלת התורה. ו"צדיקים" הו"ע (וכלל את) המצוות. הביאור בב' הגרסאות: להגירסא ה"תלמידי חכמים" הנה רק בתורה שהיא בלי גבול אומרים ש"אין להם מנוחה" כי תמיד עולים למעלה יותר, משא"כ המצוות הם מוגבלים בזמן ובאופן עשייתם, ולכן אינם בחי' בלי גבול. ולגירסא הב', הנה אף שפרטי המצוות הם מוגבלים כנ"ל, מ"מ ישנו צד השווה בכל המצוות, שהם רצונו ית', וישנו חיוב תמידי על האדם לשמש את קונו, ומצד הענין כללי שבמצות הם בל"ג. שלכן "אל תהי יושב ושוקל במצוותיה וכו".

אך עדיין צריך ביאור כי מבואר שהסיבה ש"ת"ח אין להם מנוחה" הוא מפני ש"ולעבודתו עדי ערב" שישנו לימוד התורה בגן עדן, ולכן "אין להם מנוחה", וזה אינו שייך במצוות שהרי אי אפשר לקיים את התורה ומצוות בגן עדן. והביאור: עולם הבא (המבואר כאן) הוא עולם התחי' שבו ישנם ב' תקופות, ובתקופה הראשונה הנה "אז נעשה לפניך כמצוות רצונך" שיקיימו תורה ומצוות (ועד שמגיעים לזמן דעולם התחי', הנה מפני שקיום התומ"צ אינו שייך ללא גוף הנה אין זמן זה נחשב למציאות ביחס לענין זה).

וי"ל ע"פ מ"ש אדמו"ר נ"ע, שלצדיק גמור ישנו גילוי הסובב בגן עדן, שזהו ענין התומ"צ, וא"כ יוצא שגם בג"ע ישנו מעין קיום המצוות.